



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 15 września 2023 r.

DIH-2.707.32.2023.PL

DECYZJA DIH-2 Nr 35.2023

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 oraz poz. 803), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1706 oraz Dz. U. z 2023 r. poz. 877),

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

po rozpatrzeniu odwołania z 25 lipca 2023 r. wniesionego przez Superhobby Market Budowlany Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie od decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z 13 lipca 2023 r. (sygn. NR.8361.169.2023/18DEC/23), wymierzającej spółce administracyjną karę pieniężną, o której mowa w art. 13 ust. 13 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 129), w wysokości 1.000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych 00/100), z tytułu niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 tej ustawy,

postanawia

utrzymać zaskarżoną decyzję w mocy.

UZASADNIENIE

Śląski WIIH w dniu 27 lutego 2023 r. na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221), dalej zwanej: „Prawo przedsiębiorców”, zawiadomił Spółkę o zamiarze wszczęcia kontroli. W treści zawiadomienia NR-59Z/2023 wskazano, że zakres przedmiotowy kontroli obejmie przestrzeganie obowiązków wynikających z następujących aktów prawnych:

- identyfikacja kontrolowanego przedsiębiorcy w oparciu o wpis do Krajowego Rejestru sądowego, ewidencji działalności gospodarczej lub wniosku o wpis do CEiDG i sprawdzenie poprawności tych danych,
- art. 13 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie

bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 129), dalej zwanej: „ustawą o szczególnych rozwiązaniach”,

- art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), dalej zwanej: „ustawą o informowaniu o cenach towarów i usług”,

- art. 55 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1967), dalej zwanej: „ustawą o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła”.

Zawiadomienie zostało doręczone w dniu 3 marca 2023 r.

W dniach od 21 do 23 marca 2023 r. inspektorzy reprezentujący Śląskiego WIIH, działając na podstawie i w ramach upoważnienia do przeprowadzenia kontroli NR-177-W/2023 z dnia 21 marca 2023 r. przeprowadzili kontrolę w należącym do Spółki Markecie OBI 066 znajdującym się przy ul. [xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx]. Czynności przeprowadzono w obecności osób zatrudnionych na stanowisku dyrektora i zastępcy dyrektora marketu, upoważnionych do reprezentowania przedsiębiorcy w toku kontroli. Kopie pełnomocnictw dołączono do akt kontroli. Przed przystąpieniem do czynności osobie upoważnionej okazano legitymacje służbowe oraz wręczono upoważnienie do przeprowadzenia kontroli z pouczeniem o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy. Inspektorzy na podstawie książki kontroli ustalili, że placówka nie jest objęta kontrolą innego organu i dokonali stosownego wpisu.

Z uwagi na średnioroczne zatrudnienie kontrolowany przedsiębiorca zaliczany jest do grupy pozostałych przedsiębiorców. Oświadczenie dotyczące tej kwestii dołączono do akt kontroli.

W momencie wszczęcia kontroli Przedsiębiorca posiadał na stanie i oferował do sprzedaży węgiel kamienny w opakowaniach jednostkowych. Dostępne były następujące sortymenty węgla kamiennego:

- 1) Orzech w workach po 25 kg, w cenie sprzedaży 59,99 zł/op. (2,40 zł/kg),
- 2) Ekogroszek „Kazach” w workach po 20 kg, w cenie sprzedaży 59,99 zł/op. (3,00 zł/kg),
- 3) Groszek plus „Columb” w workach po 20 kg, w cenie sprzedaży 49,99 zł/op. (2,50 zł/kg).

Ceny oferowanych sortymentów węgla kamiennego uwidoczniło w miejscu ich sprzedaży na paletach. Na etykietach cenowych zamieszczono cenę za worek i cenę jednostkową. Inspektorzy stwierdzili, że powyższe jest zgodne z wymaganiami określonymi w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach towarów i usług. Do akt kontroli dołączono wydruk zdjęcia etykiet cenowych węgla kamiennego.

W toku kontroli ustalono, że kontrolowany przedsiębiorca posiada status Pośredniczącego Podmiotu Węglowego. Spółka zgodnie z wymaganiami art. 55 ust. 3 pkt 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła, posiada, wprowadza i aktualizuje dane na koncie prowadzonym w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 55 ust. 1. Dane figurujące w systemie

teleinformatycznym były zgodne co do rodzaju i cen sprzedaży z dostępnymi w placówce sortymentami węgla kamiennego. Do akt kontroli dołączono wydruk ze strony www.cieplo.gov.pl z danymi wprowadzonymi przez kontrolowanego przedsiębiorcę.

Inspektorzy ustalili, że prowadzona przez kontrolowanego przedsiębiorcę działalność jest zgodna w zakresie podmiotowym i przedmiotowym z wpisem do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000092178.

Na podstawie okazanych dokumentów i wyjaśnień złożonych do protokołu przesłuchania w charakterze świadka przez dyrektora marketu, inspektorzy ustalili, że w okresie od 16 do 22 kwietnia 2022 r. w kontrolowanej placówce nie były sporządzane i przekazywane nabywcom oświadczenia o pochodzeniu węgla. Naruszenie obowiązku dotyczyło 112 transakcji sprzedaży. W toku kontroli zidentyfikowano 3 nabywców dokonujących zakupu na podstawie faktur, którym przekazano brakujące oświadczenia. Na terenie kontrolowanej placówki umieszczono informację o możliwości odbioru oświadczeń przez podmioty, które dokonały zakupu w okresie od 16 do 22 kwietnia 2022 r. Spółka w okresie od 23 do 27 kwietnia 2022 r. zawiesiła sprzedaż węgla. Po wznowieniu sprzedaży węgla do każdej transakcji sprzedaży jest wystawiane i przekazywane nabywcy oświadczenie o pochodzeniu węgla zgodne z wymaganiami art. 13 ust. 2 do 6 ustawy o szczególnych rozwiązaniach. Zgodność sporządzanych i przekazywanych nabywcom oświadczeń z wymaganiami ustawowymi potwierdziła analiza wybranych dokumentów, która dotyczyła transakcji z dnia:

- 1) 18 marca 2023 r. - transakcja nr 9982, oświadczenie nr 066/5/1/9982,
- 2) 18 marca 2023 r. - transakcja nr 4011, oświadczenie 066/6/3/4011,
- 3) 18 marca 2023 r. - transakcja nr 0046, oświadczenie nr 066/5/4/0046,
- 4) 28 kwietnia 2022 r. - transakcja nr 1280, oświadczenie nr 1/066/28/04/2022.

Spółka, zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy z 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1706 oraz Dz. U. z 2023 r. poz. 877), dalej: „ustawa o Inspekcji Handlowej”, została pouczone o możliwości wniesienia uwag bezpośrednio do protokołu lub wniesienia ich na piśmie do Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w terminie 7 dni od daty przedstawienia protokołu do podpisu.

Fakt zakończenia kontroli został odnotowany w książce kontroli.

W dniu 23 marca 2023 r. na terenie kontrolowanej placówki odczytano protokół i następnie został on podpisany przez dyrektora marketu upoważnionego do reprezentowania przedsiębiorcy w toku kontroli bez uwag.

Śląski WIIH w dniu 16 czerwca 2023 r. na podstawie art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 oraz poz. 803), dalej zwanej: „Kpa” zawiadomił Spółkę o wszczęciu z urzędu postępowania w przedmiocie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej za naruszenie obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach. Jednocześnie organ pierwszej instancji na podstawie art. 189f § 2 Kpa wystosował do Przedsiębiorcy postanowienie, w którym wyznaczył termin na przedstawienie dowodów potwierdzających usunięcie naruszenia prawa

powstałego w okresie od 16 do 22 kwietnia 2022 r. Przesyłka zawierająca powyższe pisma została doręczona Spółce w dniu 21 czerwca 2023 r.

W dniu 4 lipca 2023 r. do organu pierwszej instancji wpłynęło pismo Strony, w którym w odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego poinformowała o wielkości obrotu osiągniętego w roku 2022 r.

W dniu 4 lipca 2023 r. do organu pierwszej instancji wpłynęło pismo zawierające wyjaśnienia Strony. Spółka w odpowiedzi na postanowienie z dnia 16 czerwca 2023 r. poinformowała, o usunięciu naruszenia prawa poprzez wystawienie oświadczeń i przestanie ich do 3 nabywców, w stosunku do których udało się ustalić adresy. Strona poinformowała o wystawieniu oświadczeń do pozostałych 109 transakcji oraz umieszczenia informacji o możliwości ich odebrania w miejscu zakupu tj. w markecie OBI 066. Ponadto Spółka poinformowała o zleceniu wszystkim sklepom z sieci OBI przygotowania brakujących oświadczeń o pochodzeniu węgla z okresu od 16 do 22 kwietnia 2022 r. i przekazania ich nabywcom.

Śląski WIIH w dniu 13 lipca 2023 r. wydał decyzję (sygn. NR.8361.169.2023/18DEC/23), w której wymierzył Stronie administracyjną karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł z tytułu naruszenia obowiązków z art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach. Decyzję doręczono w dniu 17 lipca 2023 r.

Strona w dniu 25 lipca 2023 r. z zachowaniem ustawowego terminu wniosła odwołanie, w którym zaskarżyła w całości decyzję Śląskiego WIIH z 13 lipca 2023 r. (sygn. NR.8361.169.2023/18DEC/23). Spółka na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 Kpa wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej, ewentualnie na podstawie art. 189f § 1 pkt 1 Kpa, o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie, co do istoty sprawy poprzez odstąpienie od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestanie na pouczeniu z uwagi na znikomą wagę naruszenia i zaprzestanie naruszania prawa. Ponadto w treści uzasadnienia Strona podniosła, że wymierzona kara pieniężna jest wygórowana, zaś naruszenie było znikome.

Prezes UOKiK pismem z dnia 17 sierpnia 2023 r. poinformował Spółkę o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w każdym stadium postępowania, w tym do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Pismo zostało doręczone 22 sierpnia 2023 r. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny czy odwołanie strony postępowania jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1706 oraz z 2023 r. poz. 877), dalej jako: „ustawa o Inspekcji Handlowej, w postępowaniu administracyjnym, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji Handlowej organem właściwym jest

wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej. Organem wyższego stopnia jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Po przeanalizowaniu akt sprawy Prezes UOKiK wyczerpująco zbadał wszystkie istotne okoliczności faktyczne i prawne związane ze sprawą oraz zapoznał się z dowodami służącymi ustaleniu stanu faktycznego zgodnie z zasadami prawdy obiektywnej, dokonując przy tym wszechstronnej oceny materiału dowodowego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, przedsiębiorca, który wprowadził lub przemieścił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej węgiel, bez względu na kraj pochodzenia tego węgla, jest obowiązany posiadać i udostępniać na żądanie wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej i naczelnika urzędu celno-skarbowego dokumenty potwierdzające kraj pochodzenia węgla, datę wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia jest Ukraina, także region wydobywania węgla. Dokumenty przechowuje się przez okres 5 lat od daty wprowadzenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jak stanowi art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach przedsiębiorca dokonujący obrotu węglem, przez co rozumie się sprzedaż lub inną formę zbycia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany sporządzić i przekazać nabywcy informację o kraju pochodzenia węgla, a także:

- 1) dacie wprowadzenia lub przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia nie jest Rzeczpospolita Polska;
- 2) regionie wydobywania węgla i dacie wprowadzenia lub przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia jest Ukraina;
- 3) dacie nabycia od kopalni, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia jest Rzeczpospolita Polska.

W myśl art. 13 ust. 3 ustawy o szczególnych rozwiązaniach informację, o której mowa w ust. 2 sporządza się w formie oświadczenia, do którego mogą zostać dołączone kopie dokumentów potwierdzających prawdziwość zawartych w oświadczeniu danych dotyczących węgla.

Jak stanowi art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: *„Jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”*. *Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń”*.

Zgodnie z art. 13 ust. 5 ww. ustawy, oświadczenie to zawiera:

- 1) numer identyfikacyjny oświadczenia, nadany przez przedsiębiorcę składającego oświadczenie;

- 2) oznaczenie przedsiębiorcy składającego oświadczenie, jego siedziby i adresu oraz adresu punktu sprzedaży węgla, jeśli jest inny niż adres siedziby przedsiębiorcy;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) przedsiębiorcy składającego oświadczenie oraz numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), jeżeli został nadany, albo numer identyfikacyjny w odpowiednim rejestrze państwa obcego;
- 4) oznaczenie faktury wystawionej przez przedsiębiorcę składającego oświadczenie obejmującej węgiel, którego dotyczy oświadczenie;
- 5) określenie kraju pochodzenia węgla;
- 6) określenie daty wprowadzenia lub przemieszczenia węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia nie jest Rzeczpospolita Polska;
- 7) określenie regionu wydobycia węgla, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia jest Ukraina;
- 8) datę nabycia od kopalni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku węgla, którego krajem pochodzenia jest Rzeczpospolita Polska;
- 9) datę i miejsce złożenia oświadczenia;
- 10) podpis przedsiębiorcy składającego oświadczenie albo osoby upoważnionej do jego reprezentowania.

W myśl art. 13 ust. 6 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, przedsiębiorca dokonujący obrotu węglem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany do przechowywania kopii wydanych i otrzymanych oświadczeń przez okres 5 lat, licząc od dnia ich wydania lub przekazania.

Jak stanowi art. 13 ust. 7 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, kontrolę wykonywania obowiązków określonych w art. 13 tej ustawy prowadzą wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej.

Zgodnie z art. 13 ust. 12 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, przedsiębiorca, który nie wypełnia obowiązków określonych w ust. 1 lub 2, podlega karze pieniężnej. Przepisy art. 13 ust. 13 stanowią, że karę pieniężną nakłada wojewódzki inspektor IH w drodze decyzji, do wysokości 10. 000 000, zł.

W myśl z art. 13 ust. 14 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, przy nakładaniu kary pieniężnej uwzględnia się rodzaj i zakres naruszenia, wielkość obrotów oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, który nie wypełnił obowiązków określonych w art. 13 ust. 1 lub 2.

W związku z tym, że przepisy ustawy o szczególnych rozwiązaniach, nie regulują kwestii odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu, zastosowanie ma przepis art. 189f Kpa.

Zgodnie z art. 189f § 1 Kpa, organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa lub za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji

publicznej lub została ona prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

Jak stanowi art. 189f § 2 Kpa, w przypadkach innych niż wymienione w § 1, jeżeli pozwoli to na spełnienie celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna, organ administracji publicznej, w drodze postanowienia, może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających usunięcie naruszenia prawa lub powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa, określając termin i sposób powiadomienia.

W myśl art. 189f § 3 Kpa, organ administracji publicznej w przypadkach, o których mowa w § 2, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli strona przedstawiła dowody, potwierdzające wykonanie postanowienia.

Prezes UOKiK rozpatrując odwołanie oparł się na materiale dowodowym zgromadzonym w tej sprawie tj. protokole kontroli sporządzonym w dniach 21 - 23 marca 2023 r. i aktach kontroli nr NR.8361.169.2023 oraz aktach postępowania administracyjnego Śląskiego WIIH. Protokół kontroli jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 76 § 1 Kpa i stanowi dowód tego, co w nim urzędowo stwierdzono. Z treści protokołu kontroli bezspornie i jednoznacznie wynika, że Spółka w okresie od dnia 16 do dnia 22 kwietnia 2023 r. w markecie OBI 066 nie realizowała obowiązku sporządzania i przekazywania nabywcy informacji o pochodzeniu węgla, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach. Z protokołu kontroli wynika również, że pozostałe kwestie objęte przedmiotowym zakresem kontroli nie budziły zastrzeżeń i były realizowane zgodnie z wymogami prawa.

Z materiału dowodowego wynika, że w okresie od dnia 16 do dnia 22 kwietnia 2023 r. w markecie OBI 066 przeprowadzono 112 transakcji sprzedaży węgla, udokumentowanych paragonami. W przypadku 3 transakcji, dla których ustalono adresy nabywców sporządzono i wysłano oświadczenia o pochodzeniu węgla. W przypadku pozostałych transakcji, Strona poinformowała, że na terenie marketu OBI 066 umieszczono informację o możliwości odebrania oświadczeń oraz wydrukowano i przygotowano oświadczenia wraz z dowodami zakupu w taki sposób, że są gotowe do wydania klientowi na żądanie.

W toku postępowania administracyjnego Strona, na żądanie Śląskiego WIIH udzieliła informacji o obrocie uzyskanym w roku 2022.

Spółka w odpowiedzi na postanowienie organu pierwszej instancji z dnia 16 czerwca 2023 r. wyznaczające termin do przedstawienia dowodów potwierdzających usunięcie naruszenia prawa, przekazała informacje o podjętych działaniach. Strona poinformowała, że we wszystkich sklepach OBI w Polsce wdrożyła program naprawczy polegający na wysłaniu oświadczeń do wszystkich podmiotów, które nabyły węgiel kamienny w okresie od 16 do 22 kwietnia 2022 r. w stosunku do których można było ustalić adres oraz udostępnieniu informacji o możliwości odebrania

oświadczeń dla podmiotów, których adresy są nieznane i przygotowaniu tych oświadczeń tak aby możliwe było ich natychmiastowe wydanie.

Prezes UOKiK po ponownym przeprowadzeniu postępowania podzielił stanowisko organu pierwszej instancji, że powyższe działanie Strony nie jest równoznaczne z dokonaniem usunięcia naruszenia prawa i jego skutków.

Prezes UOKiK przeprowadzając ponownie postępowanie stwierdził, że zgodne ze stanem faktycznym i prawnym było stwierdzenie Śląskiego WIIH, że strona naruszyła art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach. W związku z powyższym organ pierwszej instancji był zobligowany do wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej zgodnie z dyspozycją art. 13 ust. 12 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, który stanowi że przedsiębiorca, który nie wypełnia obowiązków określonych w ust. 1 lub 2, podlega karze pieniężnej. Śląski WIIH wymierzając administracyjną karę pieniężną uwzględnił przestanki wskazane w art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, tj.:

- 1) rodzaj i zakres naruszenia - niedopełnienie ciążących na Stronie obowiązków ustawowych wynikających z art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, w okresie od 16 do 22 kwietnia 2022 r. w stosunku do 112 transakcji sprzedaży węgla kamiennego,
- 2) wielkość obrotu - podaną przez Spółkę w piśmie doręczonym 4 lipca 2023 r.,
- 3) dotychczasową działalność przedsiębiorcy dokonującego naruszenia, czyli fakt, że jest to dziewiąte stwierdzone naruszenie obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, poprzednie ujawniono w toku:
 - a) kontroli NR.8361.159.2023 przeprowadzonej w dniach 15-17 marca 2023 r., za które decyzją NR.8361.159.2023/7DEC/23 z dnia 12 czerwca 2023 r. nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł,
 - b) kontroli NR.8361.160.2023 przeprowadzonej w dniach 16-20 marca 2023 r., za które decyzją NR.8361.160.2023/8DEC/23 z dnia 13 czerwca 2023 r. nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł,
 - c) kontroli NR.8361.161.2023 przeprowadzonej w dniach 16-20 marca 2023 r., za które decyzją NR.8361.161.2023/9DEC/23 z dnia 14 czerwca 2023 r. nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł,
 - d) kontroli NR.8361.162.2023 przeprowadzonej w dniach 16-22 marca 2023 r., za które decyzją NR.8361.162.2023/10DEC/23 z dnia 15 czerwca 2023 r. nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł,
 - e) kontroli NR.8361.163.2023 przeprowadzonej w dniach 16-22 marca 2023 r., za które decyzją NR.8361.163.2023/13DEC/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł,
 - f) kontroli NR.8361.166.2023 przeprowadzonej w dniach 20-23 marca 2023 r., za które decyzją NR.8361.166.2023/14DEC/23 z dnia 27 czerwca 2023 r. nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł,
 - g) kontroli NR.8361.168.2023 przeprowadzonej w dniach 21-24 marca 2023 r., za które decyzją NR.8361.168.2023/15DEC/23 z dnia 11 lipca 2023 r. nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł,

- h) kontroli NR.8361.71.2023 przeprowadzonej w dniach 20-22 marca 2023 r., za które decyzją NR.8361.71.2023/17DEC/23 z dnia 12 lipca 2023 r. nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł

Prezes UOKiK po ponownym przeprowadzaniu postępowania stwierdził, że wymierzona kara pieniężna jest słuszna i zgodna z prawem.

Odnosząc się do odwołania z dnia 25 lipca 2023 r. Prezes UOKiK, po ponownym przeprowadzeniu postępowania stwierdził, że Spółka, w istocie zarzuca naruszenie art. 189f § 1 pkt 1 Kpa poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszenia prawa.

Z treści uzasadnienia odwołania wynika, że Strona upatruje znikomości naruszenia prawa ze względu na jego krótkotrwałość, oświadczenia nie były wystawiane w okresie 4 dni od 19 do 22 kwietnia 2022 r. Ponadto Spółka podnosi, że w dniu wejścia w życie ustawy nie istniały żadne wytyczne, jak mają postępować przedsiębiorcy, który nie wprowadzają węgla kamiennego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ani go nie przemieszczają. Strona wskazuje również, że od dnia 19 kwietnia 2022 r. podejmowała wysiłki w celu ustalenia spoczywających na niej obowiązków, w tym treści oświadczeń. Spółka podnosi również okoliczność usunięcia skutków naruszenia prawa, co zostało opisane w piśmie, które wpłynęło do organu pierwszej instancji w dniu 4 lipca 2023 r. Strona w odwołaniu wskazuje również, że większość klientów nabywających węgiel kamienny przeznacza go bezpośrednio do zużycia i nie jest zainteresowana odbieraniem oświadczeń dotyczących pochodzenia węgla nabytego w dniach od 19 do 22 kwietnia 2022 r.

Prezes UOKiK po ponownym przeprowadzeniu postępowania stwierdził, że odwołanie Strony jest bezpodstawne i nie zasługuje na uwzględnienie. Spółka nie kwestionuje ustalonego stanu faktycznego, tj., że w okresie od 16 do 22 kwietnia 2022 r. nie realizowała ustawowego obowiązku wynikającego z art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach.

Organ odwoławczy wskazuje, że zarówno istnienie obowiązku jak i jego treść nie budzą wątpliwości ani co do zobowiązanego podmiotu ani zakresu przedmiotowego. Strona bez wątpienia jest przedsiębiorcą, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, ponieważ dokonuje sprzedaży węgla na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z powyższym od dnia 16 kwietnia 2022 r., czyli od momentu wejścia w życie ustawy o szczególnych rozwiązaniach była obowiązana sporządzić i przekazać nabywcy węgla informację, o kraju pochodzenia węgla zawierającą obligatoryjnie elementy określone wprost w treści art. 13 ust. 4 i 5 ustawy o szczególnych rozwiązaniach. Prezes UOKiK wyjaśnia, że ustawodawca nie określił wzoru oświadczeń, o których mowa w art. 13 ustawy o specjalnych rozwiązaniach. Natomiast, z treści przywołanych przepisów można logicznie wyprowadzić wniosek, że oświadczenie to winno mieć formę pisemną.

Analiza treści art. 13 ust. 12 ustawy o szczególnych prowadzi do wniosku, iż organ administracji orzekając na podstawie tego przepisu nie dysponuje uznaniem administracyjnym, lecz działa w ramach decyzji związanej. Z kolei przepis art. 13 ust. 14 ww. ustawy zawiera przesłanki, które organ zobowiązany jest uwzględnić

nakładając karę pieniężną, o której mowa w ust. 13. Prezes UOKiK rozpatrując odwołanie strony, przeanalizował zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pod kątem możliwości odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu na podstawie art. 189f § 1 Kpa. Przepis ten wskazuje wprost, jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby organ mógł odstąpić od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestać na pouczeniu. Są to:

- 1) waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa lub
- 2) za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub strona została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w tej sprawie w sposób niewątpliwy wynika, że od 16 do 22 kwietnia 2023 r. Przedsiębiorca nie wykonał ustawowego obowiązku sporządzenia i przekazania oświadczenia o pochodzeniu węgla w stosunku do 112 transakcji.

Rozważając kwestię wagi naruszenia prawa w danej sprawie, zawsze należy odwołać się do dóbr chronionych naruszoną normą prawną i z tej perspektywy ocenić czy było ono znikome. W tej sprawie naruszony został obowiązek, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, tj. sporządzenia i przekazania nabywcy oświadczenia o pochodzeniu węgla. Podstawą wprowadzenia m.in. powyższego wymogu jest agresja wojskowa i inwazja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę rozpoczęta w dniu 24 lutego 2022 r. W tym samym dniu liderzy Unii Europejskiej na specjalnie zwołanym posiedzeniu Rady Europejskiej uzgodnili zakres sankcji do nałożenia na Federację Rosyjską w związku z bezprawnymi działaniami wojennymi. Pakiety sankcyjne obejmują horyzontalne zagadnienia dotyczące większości sektorów europejskiej gospodarki. W szczególności obejmują zagadnienia sektora energii, w tym zakaz inwestycji w rosyjski sektor energetyczny oraz przekazywania technologii dla tego sektora. Dodatkowo wprowadzono zakaz importu towarów z nieuznawanych republik Donieckiej i Ługańskiej, obejmujący również zakaz wwozu węgla kamiennego do Unii Europejskiej. Rzeczpospolita Polska stanowczo potępiła agresję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, od początku konfliktu zwracając uwagę, że restrykcje będą o tyle skuteczne, o ile powodować będą realne negatywne konsekwencje dla gospodarki i sektora finansów Rosji. Import rosyjskiego węgla pośrednio ma istotny wpływ na bezpieczeństwo Polski także w wymiarze militarnym, gdyż poprzez dopływ funduszy do rosyjskiej gospodarki zwiększa możliwości w zakresie dalszego prowadzenia działań wojennych przeciw Ukrainie. W tym kontekście, stanowi jedno ze źródeł finansowania agresywnej polityki, a jego odcięcie przyczyniłoby się do zmniejszenia możliwości jej realizacji ograniczając także zasoby na prowadzenie wojny oraz także tempo działań wojennych, co także jest celem wprowadzanych sankcji i działań międzynarodowych.

Na podstawie art. 8 ustawy o szczególnych rozwiązaniach, ze względu na zagrożenie bezpieczeństwa narodowego zakazano wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w określonych sytuacjach przemieszczania węgla pochodzącego z terytorium Federacji Rosyjskiej albo Białorusi. Ustawa o szczególnych rozwiązaniach ustanawiająca powyższy zakaz weszła w życie w dniu 16 kwietnia 2022 r. Regulacje zawarte w art. 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach są jednym z elementów sankcji wymierzonych w import surowców energetycznych z Federacji Rosyjskiej oraz separatystycznych republik obwodu donieckiego i ługańskiego. Obowiązek sporządzenia oświadczenia o kraju pochodzenia węgla i przekazanie go nabywcy ma na celu egzekwowanie zakazu, o którym mowa w art. 8 ustawy o szczególnych rozwiązaniach i zapobieganie wprowadzaniu do obrotu węgla pochodzącego z ww. źródeł. Jak uprzednio wykazano istnienie obowiązku sporządzania oświadczeń oraz ich treść wynika wprost z brzmienia przepisów art. 13 ust. 2, 4 i 5 ustawy o szczególnych rozwiązaniach. Spółka zachowując wymóg formy pisemnej mogła wykonać ww. obowiązek sporządzając własne oświadczenie ponieważ ustawodawca nie określił jego wzoru. Odnosząc się do argumentów Strony zawartych w odwołaniu należy zwrócić uwagę, że Strona mogła również uniknąć naruszenia obowiązku powstrzymując sprzedaż węgla od 16 kwietnia 2022 r. czyli od momentu wejścia w życie przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach, do momentu wyjaśnienia nasuwających się jej wątpliwości dotyczących sposobu realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 tej ustawy.

W związku z powyższym naruszenie obowiązku wynikającego z art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach nie może zostać uznane za naruszenie o znikomej wadze. Natomiast z materiału dowodowego wynika, że Strona zaprzestała naruszania prawa, ponieważ od 23 do 27 kwietnia 2022 r. wstrzymała sprzedaż węgla kamiennego i począwszy od jej przywrócenia do każdej transakcji sprzedaży sporządzała i przekazywała wymagane prawem oświadczenie o pochodzeniu węgla kamiennego. Powyższa okoliczność nie została dostrzeżona przez organ pierwszej instancji, jednakże nie wpływa to na poprawność rozstrzygnięcia, ponieważ przesłanki wskazane w art. 189f § 1 pkt 1 Kpa muszą zostać spełnione łącznie.

W rozpatrywanej sprawie nie ziszcila się również przesłanka obligatoryjnego odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu wynikająca z art. 189f § 1 pkt 2 Kpa, ponieważ na Stronę za to samo zachowanie nie została uprzednio nałożona prawomocną decyzją administracyjną kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej. Przedsiębiorca nie został również prawomocnie ukarany za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazany za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. W związku z powyższym nie ziszcila się przesłanka uprzedniego ukarania ani spełniania przez tą karę celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna w niniejszym postępowaniu.

Prezes UOKiK przeprowadzając ponownie postępowanie przeanalizował możliwość zastosowania art. 189f § 2 kpa. Przepis ten stanowi, że w przypadkach innych niż

wymienione w 189f § 1 kpa, jeżeli pozwoli to na spełnienie celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna, organ administracji publicznej, w drodze postanowienia, może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających:

- 1) usunięcie naruszenia prawa lub
- 2) powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa, określając termin i sposób powiadomienia.

Organ odwoławczy, po ponownym przeprowadzaniu postępowania stwierdził, że okoliczności i waga naruszenia prawa w tej sprawie nie budzą wątpliwości. Zważywszy, że ustawodawca nie określił wprost w treści przepisu momentu wykonania obowiązku, słuszne i zgodne z prawem było wydanie przez Śląskiego WIIH postanowienia, o którym mowa w art. 189f § 2 Kpa i wyznaczenie Spółce terminu do przedstawienia dowodów potwierdzających fakt usunięcia naruszenia prawa zaistniałego w okresie od 16 do 22 kwietnia 2022 r. Strona przedstawiła dowody potwierdzające usunięcie naruszenia prawa w stosunku do 3 transakcji. Natomiast w stosunku do pozostałych 109 transakcji zawartych w okresie od 16 do 22 kwietnia 2022 r. przygotowała oświadczenia, a w miejscu sprzedaży oraz na stronie internetowej umieściła informację o możliwości ich odbioru. Prezes UOKiK podziela zdanie organu pierwszej instancji, że powyższe działanie nie jest równoznaczne z dokonaniem usunięcia naruszenia prawa. W konsekwencji przepis art. 189f § 3 Kpa, nie ma zastosowania w niniejszym postępowaniu.

Prezes UOKiK stwierdził, że w tej sprawie nie ziszcili się przesłanki do obligatoryjnego ani fakultatywnego odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu, o których mowa w art. 189f kpa. W związku z powyższym odwołanie Strony jest bezpodstawne i nie zasługuje na uwzględnienie. Odnosząc się do zarzutu o wymierzeniu wygórowanej kary pieniężnej, Prezes UOKiK wyjaśnia, że sankcja wskazana w art. 13 pkt 12 ustawy o szczególnych rozwiązaniach jest administracyjną karą pieniężną wymierzaną w przypadku popełnienia tzw. deliktu administracyjnego, czyli jest wymierzana na skutek zaistnienia stanu niezgodnego z prawem. Z materiału dowodowego zgromadzonego w tej sprawie wynika, że stwierdzono naruszenie obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach. Powyższe skutkuje wymierzeniem kary pieniężnej w wysokości do 10.000.000,00 zł. Organ pierwszej instancji kierując się przesłankami wymienionymi w art. 13 ust. 14 ustawy o szczególnych rozwiązaniach nałożył na Spółkę karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł, co w ocenie Prezesa UOKiK jest karą optymalnej wysokości.

W związku z powyższym Prezes UOKiK nie uwzględnił wniosku Strony z art. 138 § 1 pkt 2 Kpa, dotyczącego uchylecia zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej. Jak uprzednio wykazano w tej sprawie nie ziszcili się przesłanki obligatoryjnego ani fakultatywnego odstąpienia od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu co czyni bezpodstawnym wniosek Spółki, o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie, co do istoty sprawy na podstawie art. 189f § 1 pkt 1

Kpa poprzez odstąpienie od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestanie na pouczeniu z uwagi na znikomą wagę naruszenia i zaprzestanie naruszania prawa.

W związku z powyższym, wymierzoną karę pieniężną należy wpłacić na rachunek Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Katowicach, wskazany w treści decyzji Śląskiego WIIH z 13 lipca 2023 r. (sygn. NR.8361.169.2023/18DEC/23) w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszego rozstrzygnięcia.

Zważywszy na przedstawione okoliczności należało postanowić, jak w sentencji. Decyzja niniejsza jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;
 - 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł.
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowo - administracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienia adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.
4. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy Działu IVa kpa.

